

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: G. O., X
státní příslušnost X
pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 27. 11. 2024, č. j. OAM-1447/ZA-ZA11-D07-R2-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2024, č. j. OAM-1447/ZA-ZA11-D07-R2-2023, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2024, č. j. OAM-1447/ZA-ZA11-D07-R2-2023, kterým bylo rozhodnuto tak, že žádost o udělení azylu je nepřijatelná podle § 10 a odst. 1 písm. b) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení

Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“ nebo „nařízení Dublin III“) je Polská republika.

II. Žaloba

2. Žalobkyně uvedla, že předcházející rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 4. 3. 2024, č.j. 32 Az 2/2024-40. Žalobkyně přitom namítala, že se žalovaný neřídil právním názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. Nehodnotil okolnosti, na které soud upozorňoval a rovněž neprovedl dostatečné posouzení zásahu do jejího rodinného a soukromého života při jejím vycestování do Polska. Žalobkyně znovu poukázala na skutečnost, že nutnost vycestovat do Polska pro ni představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Dojde k rozdělení rodiny, k čemuž by docházet nemělo, neboť zachování celistvosti rodiny je jednou z priorit uprchlického práva. Žalovaný tedy nezvažil dostatečně, zda je možné a žádoucí rozdělit rodinu a nevyužít diskreční oprávnění dle čl. 17 Dublinu III. Zdejší soud na tuto skutečnost upozornil v bodě 36 svého odůvodnění. Žalovaný použil obdobnou argumentaci jako ve svém prvním rozhodnutí.
3. Žalobkyně dále uvedla, že s manželem v ČR žije ve společné domácnosti již od 1. 1. 2024 a hodlají tak žít i nadále. Budují svůj společný i přesto, že se kvůli válce na Ukrajině museli stěhovat do ČR. Snaží se zde společně integrovat, žalobkyně chodí na kurzy českého jazyka, dokonce už má i práci. Je tedy patrné, že má vztah k ČR, nejenom k manželovi. Žalovaný žádnou tuto skutečnost nehodnotil. V prvním rozhodnutí žalovaný uvedl, že manželský pár už před žádostí o mezinárodní ochranu žil odděleně, proto ani odcestování do Polska by nemělo zásadní vliv na jejich vztah. Nyní však již žije s manželem od své první žádosti a jejich vztah je tedy nyní dostatečný i pro nesmyslně vysoké standardy žalovaného. Vždyť právě celistvost rodiny by měla být hlavní prioritou členských států. Žalobkyně doplnila, že toto řízení není meritorním posouzením žádosti, a tudíž není na místě zkoumat, zda může žít v Azerbajdžánu. Podle názoru žalobkyně existují dostatečně závažné důvody k využití diskreční pravomoci.
4. Žalobkyně dále namítala, že po říjnu 2024 může v Polsku docházet k systematickým problémům v azylovém řízení. K této obavě ji vedlo rozhodnutí polské vlády, která změnila svou migrační politiku a vyslovila možnost, že nebude přijímat azylové žádosti. Toto vyřazení možnosti žádat o azyl je součástí polské migrační strategie pro roky 2025–2030 (odkázala zde na zprávu publikovanou na internetu). Tento krok je sice ze strany ostatních členských států odmítán, není ovšem zaručeno, že k odmítnutí podání žádosti reálně dojde. Žalobkyně by se tak nacházela v jiné zemi, než její manžel, a navíc bez možnosti řešit svou pobytovou situaci a žádat o mezinárodní ochranu.
5. Žalobkyně s odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci Tarakhel proti Švýcarsku namítala, že v jejím případě nedošlo k důkladnému a individuálnímu posouzení její žádosti, neboť rozhodnutí žalovaného je zcela nedostatečné z hlediska odůvodnění údajné neexistence systematických nedostatků polského azylového systému. Žalovaný si totiž v novém řízení neopatřil dostatečně aktuální a ucelené informace. K existenci systémových nedostatků žalobkyně odkázala na zprávu

AIDA zkoumající polský azylový systém za rok 2020. Dále lze odkázat na dvě rozhodnutí německých soudů. Rozsudek správního soudu v Mindenu ze dne 5. 9. 2022 se mj zabýval i podmínkami ve střediscích pro cizince a téměř automatickým detenčním zadržením. Umístění žalobkyně do detenčního zařízení by pro ni mělo dalekosáhlé důsledky i v jejím rodinném životě, neboť by se nemohla vídat se svým manželem. Dále odkázala i na rozhodnutí správního soudu v Hannoveru. Rovněž i polská nezisková organizace The Halina Niec Legal Aid Center ve své zprávě upozorňuje *na znepokojivou tendenci častých případů detenčního zadržení v souvislosti s žadateli o azyl*. Kromě prakticky automatického umísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do detencí, je detenční zajištění v rozporu s mezinárodními lidskoprávními standarty i z hlediska podmínek, v nichž zde zajištěné osoby žijí. Je tedy zřejmé, že by bylo velmi náročné udržovat manželský vztah a existuje důvod hodný zvláštního zřetele k tomu, aby ČR přebrala příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

6. Žalobkyně dále uvedla, že ESLP vydal dne 23. 7. 2020 rozhodnutí ve věci M.K. a ostatní proti Polsku, které se mj. týkalo i kolektivního vyhoštění. V červenci 2020 pak vydal Úřad Vysokého komisaře pro uprchlíky apel vůči státním orgánům Polska, aby umožnily žadatelům o azyl řádný přístup do azylového řízení. Žalobkyně upozornila i praxi tvz. vytlačování na polsko-běloruských hranicích. Žalobkyně by však nebyla po případném transferu do Polska předmětem praxe vytlačování, avšak popsané obtíže odkazují na celkovou dysfunkčnost polského azylového systému, který v důsledku přetížení není schopen migrační příliv zvládat. V důsledku krize na polsko-běloruských hranicích se razantně zvýšily počty žádostí o mezinárodní ochranu. Polský azylový systém tedy v současnosti v důsledku krize na polsko-běloruských hranicích a války na Ukrajině čelí přetížení, které může mít i vliv na podmínky v azylových centrech a celkové kapacity pro zpracování žádostí o mezinárodní ochranu. Žalovaný se přitom vůbec nezabývá změnou migrační politiky Polska z října 2024. Žalovaný tedy nemohl spolehlivě vyloučit, že žalobkyně nebude po transferu do Polska vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházejí z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Žalovaný poté, co bylo jeho rozhodnutí zrušeno zdejším soudem, provedl dne 27. 9. 2024 doplňující pohovor k její žádosti. Žalobkyně přitom uvedla, že s manželem hledali možnosti, jak si obstarat vízum ČR. Bylo složité získat vízum do ČR, a proto se rozhodli řešit situaci vízem do Polska. Před válečným konfliktem plánovali žít na Ukrajině. Válka změnila jejich plány, nakonec se jim podařilo získat vízum Polské republiky a přes Polsko přicestovali do ČR. Její manžel má v ČR ubytování. Právník jim doporučil, aby podali žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uzavření sňatku po začátku války totiž není důvodem pro udělení oprávnění k pobytu za účelem sloučení rodiny. Dle přesvědčení žalovaného a vyjádření žalobkyně má pár možnost setrvat v zemi jejího původu, tj. v Azerbajdžánu, i když podmínky mohou být oproti podmínkám v ČR méně příznivé. Skutečnost, že si manžel nebude moci najít zaměstnání, je předpoklad žalobkyně. I v ČR její manžel vykonává zaměstnání, které není přímo závislé na znalosti jazyka. Žalobkyně má v zemi původu rovněž zázemí rodičů a dalších příbuzných.

8. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně má možnost pokračovat ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany v Polsku. Polsko má povinnost ji převzít a po dobu řízení ji zajistit adekvátní životní podmínky. Polsko je odpovědné za posouzení její žádosti. Polsko je členem Evropské unie, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv a ostatních právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Polsko ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží na dodržováním těchto práv.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany ke dni vydání rozhodnutí soudu. Předmětem posouzení v této věci nejsou samotné důvody pro udělení či neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž podmínky pro aplikaci ust. § 25 písm. i) ve spojení s ust. § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
12. Žaloba je důvodná.
13. Soud k věci uvádí, že předcházející rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2023, č.j. OAM-1447/ZA-ZA11-D07-2023 bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 4. 3. 2024, č.j. 32 Az 2/2024-40. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2024, č.j. 5 Azs 81/2024-23 byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost.
14. Ve shora uvedeném rozsudku zdejšího soudu je mj. uvedeno: „25. Důvodnou shledal soud námitku, že žalovaný nepřezkoumatelně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskreční oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III.
15. Podle tohoto ustanovení se může každý členský stát EU rozhodnout, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu, přestože podle kritérií stanovených nařízením Dublin III k tomu není příslušný. Jak již vyložil Soudní dvůr, toto ustanovení má diskreční povahu. A ponechává na uvážení každého členského státu, zda posoudí předloženou žádost o mezinárodní ochranu, ač k jejímu posouzení nemá příslušnost podle nařízení Dublin III (rozsudek ze dne 23. 1. 2019 ve věci C-661/17, *M. A. a další*, body 58-60). Tuto možnost nařízení Dublin III nijak nepodmiňuje. Každý – jinak nepříslušný – členský stát se může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení.

16. S ohledem na rozsah takto přiznané posuzovací pravomoci je podle Soudního dvora na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Soudní dvůr připomněl, že to odpovídá jeho judikatuře týkající se fakultativních ustanovení, podle které tato ustanovení přiznávají členským státům širokou posuzovací pravomoc (viz rozsudek ze dne 10. 12. 2013 ve věci C-394/12, *Abdullahi*, bod 57), a také s cílem čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III na zachování výsady členských států při výkonu práva na poskytnutí mezinárodní ochrany (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 7. 2018, ve věci C-213/17, *X.*, bod 61).
17. Členský stát tedy má široký prostor pro uvážení, zda se rozhodne využít svého oprávnění převzít příslušnost k posouzení žádosti, k níž jinak příslušný není. Čl. 17 nařízení Dublin III neobsahuje žádné omezení z hlediska důvodů použití, ani žádný neurčitý pojem (např. „případ hodný zvláštního zřetele“, srov. např. § 14 zákona o azylu). Oprávnění lze tedy využít s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. 1. 2019 ve věci C-661/17, *M. A. a další*), resp. jak uvádí bod 17 odůvodnění tohoto nařízení, prostor pro diskreční oprávnění vzniká zejména „z humanitárních důvodů a z důvodů solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny“.
18. Existence diskrečního oprávnění a širokého prostoru pro jeho využití však neznamená, že rozhodování žalovaného nemá žádné limity a že může rozhodovat libovolně. Úkolem soudu je v těchto případech přezkoumat, zda při práci s čl. 17 nařízení Dublin III nepřekročil meze svého uvážení či zda toto uvážení nezneužil (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikaturu tam citovanou). Soud tak posuzuje, zda správní rozhodnutí není svévolné, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku žalovaný zjistil řádným procesním postupem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, nebo usnesení ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Soudu přitom nepřisluší, aby nahrazoval správní uvážení žalovaného svým vlastním uvážením.
19. K aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III dále z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je namíste úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III ustanovení učinit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24). V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat. Přesto však mezi ně patří dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat. V první řadě jde o (1) *případy, ve kterých má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k Česku, resp. Česko má zvláštní zájem na jeho ochraně* (např. za prokázané služby státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou (2) *případy, ve kterých by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla*.
20. Typové situace, ve kterých přichází v úvahu aplikace diskrečního ustanovení, lze vyčíst také z bodu 17 odůvodnění nařízení Dublin III, podle kterého: „Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto

nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením.“ (důraz doplnil krajský soud).

21. Z uvedeného plyne, že *existence rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzetí odpovědnosti za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu* v souladu s čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. I samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb. Jsou prvořadým kritériem pro určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (viz čl. 9 až 11 nařízení Dublin III). Relevantní jsou však pouze v případě, že se jedná o rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení, který je zároveň poživitelem nebo žadatelem o mezinárodní ochranu. Má-li však žadatel na území některého členského státu rodinného příslušníka, který zde pobývá na základě jiného právního titulu, pro učení příslušnosti podle nařízení Dublin III taková rodinná vazba nehraje žádnou roli. A jediná cesta, jak ji lze zohlednit, vede právě přes čl. 17 nařízení.
22. Žalobkyně již v rámci správního řízení žalovaného upozornila na to, že tu žije její manžel a že do Polské republiky nechce odcestovat do Polska. Požádala, aby se žádost vyřizovala v ČR. Doložila i oddací list. Tato skutečnost vyvolala potřebu, aby žalovaný zvážil možnost aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Jedná se totiž o typický případ, ve kterém žadatel jednak má jistou vazbu k ČR a zároveň by důsledná aplikace kritérií příslušnosti mohla mít nežádoucí důsledky v podobě rozdělení rodiny.
23. Rozhodnutí žalovaného jistou úvahu ohledně čl. 17 nařízení Dublin III obsahuje. Tuto úvahu však krajský soud nepovažuje za dostatečnou, aby mohl řádně přezkoumat, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení a zda jeho rozhodnutí netrpí svévolí.
24. Žalovaný se zaměřil na posouzení otázky, zda by odjezd žalobkyně do Polska byl nepřiměřeným zásahem do jejího práva na soukromý a rodinný život. Poukazoval přitom zejména na to, že do doby svého přicestování do ČR se žalobkyně se svým manželem setkala toliko v průběhu 10 dnů v měsíci září 2022 a následně na počátku roku 2023, kdy manžel žalobkyně pobýval v Azerbajdžánské republice v rozsahu ode dne 18. 1. 2023 do dne 28. 2. 2023 a kdy také proběhl sňatek v gruzínském Tbilisi. Kromě uvedeného svůj dosavadní vztah realizoval prostřednictvím virtuální sítě. Vzhledem k této skutečnosti je žalovaný přesvědčen, že odcestování žalobkyně do Polska k dokončení žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebude představovat nepřiměřený zásah do jejich rodinných práv. Situace manželského páru se tak zásadně nezmění, neboť svůj dosavadní vztah založili právě na virtuálním soužití. Manžel žalobkyně jako poživatel dočasné ochrany může za žalobkyní, a to i opakovaně cesty do Polska do doby, než svoji pobytovou situaci vyřeší. Žalobkyně pak ani žádost na zastupitelském úřadě ČR o umožnění oprávněného pobytu na základě svého partnerského vztahu nezaložila. Žalovaný přitom rodinu nerozděluje, neboť rodina již v minulosti z vlastního uvážení zvolila obdobný druh soužití. Jedná se přitom o cizince, kteří mají možnost na území cizího státu pobývat, ale nejde o povinnost. Ani jeden z rodinných příslušníků nežije trvale na území ČR.
25. Soud k věci uvádí, že žalobkyně nebude moci Polsko po dobu vedení řízení a posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu opustit. Zároveň ani po případném poskytnutí mezinárodní ochrany odlišnými členskými státy nebudou mít možnost dlouhodobě žít ve společné domácnosti, neboť oprávnění k pobytu v jednom členském státě jim umožní vstup na území jiného členského státu pouze krátkodobě. Současně žalobkyně ani z území ČR nemá možnost požádat o pobytové oprávnění za účelem sloučení rodiny. Dle svého

tvrzení se žalobkyně informovala na vízovém centru, které je ve spojení s českým velvyslanectvím, přičemž jí bylo sděleno, že její první žádost by byla zamítnuta a následně by musela několik měsíců čekat, než bude moci podat další žádost. Současně lze předpokládat, že manžel žalobkyně bude mít možnost zůstat v ČR kvůli válce (pravděpodobně buď na základě dočasné ochrany, víza strpění, případně doplňkové ochrany). Je sice pravdou, že žalobkyně s manželem žili odděleně, ale stalo se tak z důvodu války na Ukrajině, neboť společně chtěli žít na Ukrajině. Rovněž je třeba vycházet z toho, že v době rozhodnutí soudu spolu manželé již od 1. 1. 2024 žijí ve společné domácnosti a do budoucna mají v úmyslu společně žít. Manžel žalobkyně má v Brně pronajatý byt a žalobkyně je zde uvedena jako osoba žijící s ním ve společné domácnosti. Je tedy na žalovaném, aby při využití svého diskrečního oprávnění zvážil i shora popsané skutečnosti a posoudil, zda by za těchto podmínek nedošlo k zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně.“

26. Nejvyšší správní soud pak ve svém shora uvedeném rozhodnutí zejména uvedl: „[10] Krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost, jelikož stěžovatel dostatečně neodůvodnil, proč nevyužil diskreční oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a nepřevzal odpovědnost za vyřízení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Stěžovatel především namítá, že nevyužití diskrečního oprávnění odůvodnil řádně. Nejvyšší správní soud se diskrečním oprávněním ve smyslu čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III i povinností správního orgánu jeho (ne)aplikaci odůvodnit ve své judikatuře již opakovaně zabýval (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017-61 nebo ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 Azs 200/2018-16). V projednávané věci neshledal důvod se od této judikatury odchýlit.

[11] Článek 17 odst. 1 nařízení Dublin III zakotvuje diskreční ustanovení, dle kterého se může *„každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.“* Jak uvedl též krajský soud v bodě 31. napadeného rozsudku, podle bodu 17 odůvodnění tohoto nařízení lze diskreční oprávnění využít *„zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny“* (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23, bod [17] nebo již zmíněný rozsudek č. j. 7 Azs 200/2018-16, bod [12]). Krajský soud rovněž poukázal na skutečnost, že zohledňování rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb (bod 32 napadeného rozsudku).

[12] Závěry krajského soudu o tom, že existence rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu, jsou zcela správné a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, č. 3560/2017 Sb. NSS nebo ze dne 1. 2. 2024, č. j. 6 Azs 331/2023-40; v posledně citovaném rozsudku zdejší soud dospěl k závěru, že se správní orgán dopustil libovůle a porušení práva na spravedlivé vedení řízení, neboť v žádosti podle čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III neuvedl, že žadatel o mezinárodní ochranu je ženatý a jeho manželka pobývá v České republice). Krajský soud též správně aplikoval judikaturu Nejvyššího správního soudu k čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, ze které vyplývá: *„pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě*

úvahu o aplikaci uvedeného ustanovení učinit“ (viz již zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 24/2023-23, odst. [17], nebo č. j. 2 Azs 222/2016-46, bod [33]). Za případ hodný zvláštního zřetele je podle posledně zmíněného rozsudku druhého senátu zdejšího soudu považovat mj. takový, ve kterém má žadatel o mezinárodní ochranu k České republice zvláštní vztah. Ten lze v projednávané věci jistě spatřovat ve skutečnosti, že žalobkyně má v České republice manžela, se kterým chce společně nadále žít (srov. již citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 229/2016-44 nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 9 Azs 44/2023-38).

[13] Naproti tomu stojí tvrzení stěžovatele, že soukromý ani rodinný život žalobkyně nebude nijak dotčen, neboť svůj vztah s manželem udržuje virtuálně (slovy stěžovatele se má jednat o *virtuální soužití*), a dosud se potkávali zřídka. Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem krajského soudu, že toto odůvodnění není dostatečné; stěžovatel nevzal v potaz další okolnosti, jež jsou pro naplnění rodinného života, zejména pro společné soužití manželů esenciální (v podrobnostech zdejší soud odkazuje na bod 36. napadeného rozsudku).

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že rozhodnutí stěžovatele určitou úvahu ohledně čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III obsahuje. Nutno však zdůraznit, že případná úvaha o (ne)uplatnění diskrečního oprávnění musí být přezkoumatelná. Diskreční oprávnění není neomezené, resp. nemůže být nelimitované, neboť v opačném případě by byl vytvářen prostor pro libovůli, která je nepřijatelná. Ani správní uvážení dle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III tak nelze k újmě žadatele o mezinárodní ochranu provádět zcela neomezeně (srov. již odkazovaný rozsudek zdejšího soudu č. j. 2 Azs 222/2016-24).

[15] Krajský soud v projednávané věci přesvědčivě odůvodnil, proč úvahu stěžovatele k neaplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III za dostatečnou, resp. přezkoumatelnou nepovažuje (viz zejména body 25. až 36. napadeného rozsudku) a Nejvyšší správní soud v závěrech krajského soudu neshledal zásadní pochybení. Zdejší soud ve své judikatuře opakovaně zdůrazňuje, že smyslem diskrečního oprávnění je hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24, bod [33] nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 9 Azs 44/2023-38). I proto, jestliže se stěžovatel rozhodl diskreční oprávnění nevyužít, byl povinen to dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnit s přihlédnutím ke všem okolnostem případu. Není možné, aby rozhodující správní orgán postavil své závěry pouze na své domněnce, že na postavení manželů se nic nezmění, jelikož spolu nikdy před tím dlouhodobě nežili (aniž by přihlédl například k tomu, proč tomu tak bylo) a pominul další okolnosti, jež jsou pro posouzení dané věci podstatné.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v posuzovaném případě nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Jeho rozsudek se ve výsledku nikterak neodchyluje od judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námítky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.“

27. Žalovaný k užití diskrečního oprávnění dle čl. 17 Dublinského nařízení především uvedl, že dle jeho přesvědčení a dle vyjádření žadatelky má pár možnost setrvat v zemi původu žadatelky, i když podmínky mohou být oproti podmínkám v České republice méně příznivé. To, že s manžel nebude moci najít zaměstnání, je předpoklad žadatelky. I v České republice manžel vykonává zaměstnání, které není přímo závislé na znalosti jazyka. Žadatelka má v Azerbajdžánské republice také zázemí rodičů a dalších příbuzných. Správní orgán dále upozornil na skutečnost, že se manželský pár před přicestováním setkal pouze na několik dní v průběhu snatku v Gruzii a při následné návštěvě dalších rodinných příslušníků. Pokud brozí žadatelce v zemi původu skutečné konkrétní nebezpečí, má možnost pokračovat ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany v Polské republice. Polská republika má povinnost převzít žadatelku na své území, zajistit ji adekvátní životní podmínky po dobu řízení. Polská republika je také odpovědná za posouzení její žádosti o udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Na území Polské republiky bude žadatelce zabezpečena podpora. V Polské republice ji bude poskytnuta přijímací pomoc, a to materiální, formou pobytu v některém z přijímacích středisek anebo pomoc finanční v závislosti na finanční situaci. V praxi jsou všichni žadatelé nejdříve umístěni do některého střediska, načež mohou požádat o převedení do režimu finanční pomoci z praktických, bezpečnostních či rodinných důvodů. Žadatelé v přijímacích střediscích mají kromě ubytování nárok na stravu nebo alternativní finanční plnění, kapesné, příspěvek na hygienické pomůcky, jednorázové poukazy na oblečení. Žadatelé ubytováni mimo přijímací střediska mají nárok na jediný příspěvek, jehož výše závisí na velikosti rodiny. Správní orgán proto konstatuje, že nenašel důvod pro aplikaci čl. 17 Dublinského nařízení.
28. Soud k věci uvádí, že manželé již od 1. 1. 2024 žijí ve společné domácnosti a do budoucna mají v úmyslu společně žít. Žalobkyně v žalobě rovněž uvedla, že navštěvuje kurzy českého jazyka, obstarala si práci a společně s manželem se snaží v ČR integrovat. Manžel žalobkyně má v Brně pronajatý byt a žalobkyně je zde uvedena jako osoba žijící s ním ve společné domácnosti. Současně lze předpokládat, že manžel žalobkyně bude mít možnost zůstat v ČR kvůli válce (pravděpodobně buď na základě dočasné ochrany, víza strpění, případně doplňkové ochrany). Je sice pravdou, že žalobkyně s manželem žili odděleně, ale stalo se tak z důvodu války na Ukrajině, neboť společně chtěli žít na Ukrajině. Pro posouzení je však podstatné, že již od 1. 1. 2024, tj. v době rozhodnutí soudu žili více než rok společně (v době rozhodnutí žalovaného se jednalo o přibližně 11 měsíců). V posuzované věci nezbyvá, než znovu uvést, že žalobkyně nebude moci Polsko po dobu vedení řízení a posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu opustit. Zároveň ani po případném poskytnutí mezinárodní ochrany odlišnými členskými státy nebudou mít možnost dlouhodobě žít ve společné domácnosti, neboť oprávnění k pobytu v jednom členském státě jim umožní vstup na území jiného členského státu pouze krátkodobě. Současně žalobkyně ani z území ČR nemá možnost požádat o pobytové oprávnění za účelem sloučení rodiny. Žalovaný se však těmito skutečnostmi nezabýval. Podle názoru soudu by mimo délky společného soužití mohlo být předmětem posouzení, zda manželé mají děti, případně jeden z nich netrpí závažnou nemocí a byl by odkázán na péči druhého. Soud jen pro úplnost v této souvislosti dodává, že není jeho úkolem nahrazovat správní úvahu žalovaného. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ve vztahu k čl. 17 Dublinského nařízení zabýval možností žalobkyně a jejího manžela žít v Ázerbájdžánu, tj. v zemi jejího původu. Čl. 17 Dublinského nařízení se však týká zvážení možnosti České republiky převzít odpovědnost za posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní

ochranu. Posouzení možnosti žít žalobkyně společně s manželem v Azerbajdžánu by se případně mohlo týkat až meritorního posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Stejně tak z pohledu případné úvahy o využití diskrečního oprávnění ve vztahu k existenci rodinných vazeb není relevantní posouzení příjímacích podmínek a pomoci v Polské republice týkající se žalobkyně.

29. Soud tedy opětovně shledal důvodnou námitku žalobkyně, že žalovaný nepřezkoumatelně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskreční oprávnění podle čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení.
30. Soud se dále zabýval tvrzenými nedostatky polského azylového systému.
31. Podle čl. 3 odst. 1 věty druhé nařízení Dublin III *„žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III“*. Výjimku představuje situace popsaná v čl. 3 odst. 2 větě druhé, dle které *„není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.“*
32. Podle čl. 12 odst. 1 Dublinského nařízení, *pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal. Podle odstavce 2 téhož ustanovení pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [810/2009](#) ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát. Podle článku 7 odst. 1 Dublinského nařízení členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě.*
33. Soud dále k věci uvádí, že mezi účastníky není sporné, že žalobkyně požádala v ČR o mezinárodní ochranu dne 23. 10. 2023. Rovněž není sporné, že v této době byla žalobkyně držitelkou víza č. 103506551 vydaného Polskem dne 24. 9. 2023 s možností jednoho vstupu s platností ode dne 1. 10. 2023 do 29. 10. 2023 s počtem 14 dnů. Žalovaný tedy postupoval správně, když rozhodl, že státem příslušným k posouzení je Polsko. Z obsahu napadeného rozhodnutí je navíc zřejmé, že správní orgán požádal Polsko dne 31. 10. 2023 o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a dne 13. 11. 2023 obdržel správní orgán informaci, že Polsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně.
34. Soud k věci dále uvádí, že podle čl. 3 odst. 1 věty druhé Dublinského nařízení *žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III*. Výjimku představuje situace popsaná v čl. 3 odst. 2 větě druhé, dle které *není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské*

unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

35. V rámci dublinského systému tedy nelze přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (resp. z hlediska srovnatelných závazků ostatních zemí dublinského systému, které nejsou právními předpisy Společného evropského azylového systému v té či oné míře vázány). Tyto systémové nedostatky musejí dosahovat intenzity, že by v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem, rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, *N. S. a M. E.*, C-411/10 a C-493/10, ze dne 14. 11. 2013, *Puid*, C-4/11, a ze dne 10. 12. 2013, *Abdullahi*, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09, a ze dne 4. 11. 2014 ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*, stížnost č. 29217/12).
36. Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce Dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22).
37. Napadené rozhodnutí tyto úvahy obsahuje. Je v něm popsáno řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, nárok na ubytování v jednom z 8 středisek a postup v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle dublinského nařízení. V rozhodnutí je popisován i postup při registraci a sociální aspekty přijímaná ukrajinských uprchlíků, kteří do země přišli po ruské invazi v měsíci únoru 2022. Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž konstatuje, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče. Takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Žalovaný v rozhodnutí rovněž uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků.
38. Jde-li o namítané použití jediného zdroje informací, resp. nedostatečné posouzení možných systematických nedostatků polského azylového systému, Nejvyšší správní soud v mnoha svých rozhodnutích (např. ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016-26, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 38/2017-73, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019-39), ve kterých přezkoumával hodnocení existence systémových nedostatků v Polsku, hodnotil jako dostatečné posouzení stěžovatele, který ve správních rozhodnutích otázku vypořádal

obdobným způsobem jako v nyní projednávané věci. Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě dublinských přemístění bývá ve správním spise standardně založena právě pouze zpráva informace OAMP k Polsku, vycházející z více zdrojů, a že Nejvyšší správní soud ji v rámci správního řízení obecně považuje za dostatečný podklad.

39. Krajský soud si je současně vědom, že judikatura Nejvyššího správního soudu se ustálila na tom, že žalobce má možnost svými žalobními námitkami rozporovat dostatečnost podkladů použitých správním orgánem při zjišťování možných systematických nedostatků určené země příslušně k posouzení žádosti. V rozsudku ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019-41, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*stěžovatel v žalobě výslovně namítl, že tímto dostatečným zdrojem (Informace OAMP) nebyly a uvedl konkrétní důkazy, z nichž dle něj vyplývá, že zjištění uváděná žalovaným a poté aprobovaná soudem, nejsou dostatečná, resp. jsou se zjištěními stěžovatele rozporná. Bylo proto na místě tyto rozpory o tvrzených systémových nedostacích v Polské republice v řízení před městským soudem odstranit.*“. V posuzovaném případě žalobkyně namítá nedostatečnost informace OAMP a uvádí důkazy na podporu svých tvrzení. Soud považoval za podstatnou zprávu Amnesty International ze dne 16. 10. 2024, týkající se přijetí Nové migrační strategie na období let 2025 až 2030 polskou vládou dne 15. 10. 2024.
40. Soud k věci dále uvádí, že dosud byly kasační stížnosti ve věcech určení Polské republiky za členský stát Evropské unie příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podanou státním příslušníkem třetí země podle Dublinského nařízení konstantně odmítány pro nepřijatelnost (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2024, č.j. 5 Azs 89/2024-49 či rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2024, č.j. 7 Azs 146/2024-30). V žádném z těchto ani dřívějších rozhodnutí Nejvyššího správního soudu neshledal nedostatky polského azylového systému, které by dosahovaly systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. K tomu je však třeba uvést, že se jedná o rozhodnutí, která byla přijata předtím, než byla polskou vládou dne 15. 10. 2024 schválena Nové migrační strategie na období let 2025 až 2030, která obsahuje i plány na pozastavení práva žádat o azyl. Žalobkyně na tuto skutečnost v žalobě upozornila a odkázala na zprávu Amnesty International ze dne 16. 10. 2024. Žalovaný však vychází ze zprávy Polsko Informace OAMP ze dne 24. 5. 2023, která logicky nemohla na shora uvedenou novou migrační strategii polské vlády reagovat a hodnotit ji ve vztahu k čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. Dle názoru soudu v dalším řízení je třeba se touto migrační strategií zabývat a posoudit její případný dopad na čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. Ostatní žalobkyní zmíněné zprávy či rozsudky jsou ve vztahu k její situaci neaktuální a judikatura Nejvyššího správního soudu i přes tyto zprávy (rozsudky) neshledala v polském azylovém systému systémové nedostatky.

V. Závěr a náklady řízení

41. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
42. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)

43. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšná žalobkyně o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádala a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by ji nějaké náklady vznikly, proto soud rozhodnul, že se ji náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II. rozsudku). Žalovaný byl v řízení neúspěšný, a proto právo na náhradu nákladů nemá (výrok III. rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 18. února 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce